

ILAVSKÝ MESAČNÍK 10

Kultúrno-spoločenské noviny obyvateľov mesta Ilava

Ročník XII.

október 2006

Cena: 4 Sk

Mesto Ilava upozorňuje politické strany, kandidátov na funkciu primátora mesta a poslancov mesta, ako i nezávislých kandidátov a poslancov, že im bude poskytnutý priestor v IM č. 11/2006. Veľkosť poskytnutého priestoru bude odvodená podľa počtu príspevkov a každý kandidát bude mať rovnaký priestor. Príspevky treba doručiť na adresu redakcie do DK Ilava do 15. 11.2006.

Taktiež upozorňujeme politické strany a kandidátov, že im bude poskytnutý areál DK Ilava 1x zdarma na poriadanie mítingu, 1x DK Iliavka a 1x DK Klobušice. Termín mítingu v Ilave si treba prísť dohodnúť do DK Ilava, v DK Klobušice u p. Januščáka a v Iliavke u p. Holbovej.

Mestský úrad ďalej oznamuje, že poskytne priestor jednotlivým kandidátom a politickým stranám v mestskom rozhlase počas volebnej kampane (od 15.11.2006 do 30.11.2006) 3x zdarma.

VOLBY

Rozhodnutím predsedu NR SR č. 63/2006 Z.z. o vyhlásení volieb do orgánov samosprávy obcí boli vyhlásené voľby do obecných zastupiteľstiev a voľby starostov (primátorov) obcí a určený deň ich konania na

2. decembra 2006

Voľby sa konajú v určený deň

od 7.00 hod. do 20.00 hod.

Presvedčili sme sa ...

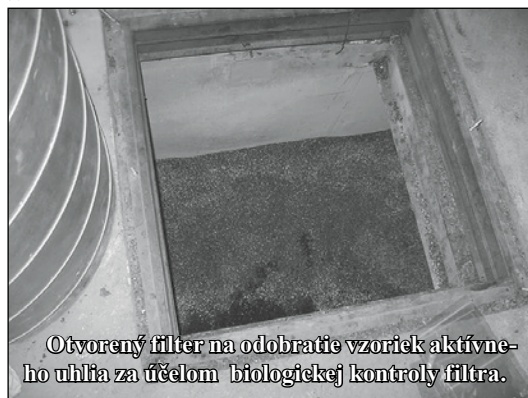
V stredu, 4. 10. 2006 sa uskutočnila pracovná cesta do obce Suchý v Českej republike cca 20 km západne od mesta Prostějova, v ktorej je umiestnená výrobná sklolaminátových výrobkov firmy RIHO. Pracovnej cesty sa zúčastnili: Ing. Stanislav Janušek – ved. odb. výstavby MsÚ, poslanec MZ Ing. Josef Resenbaum, traja pracovníci Obvodného úradu životného prostre-

dia v Ilave a dvaja pracovníci za In- viconsult, s.r.o. Žilina. Účelom pracovnej cesty bolo oboznámenie sa s výrobou sklolaminátových výrobkov sprchovacích a kúpacích vaní s dôrazom na filtráciu plynov - styrenu a acetónu, ako vedľajšieho produktu pri výrobe týchto výrobkov. V tomto závode už 6 rokov pracuje biologický filter na zachytávanie vyššie uvedených ply-

nov. Spôsob filtrácie spočíva vo filtrovaní plynov cez granule aktívneho uhlia o rozmeroch 4x8 mm v objeme 10 – 15 ton napustenými baktériami, ktoré majú za účel biologicke odbúravať vysoké percento styrenu a acetónu. Účinnosť takejto biologickej filtrácie sa pohybuje približne od 60 -70 %. Táto firma pôvodne nemala zabudovanú filtráciu a na sťažnosti okolitých vlastníkov nehnuteľností - rodinné domy vzdialené od závodu 60 až 80 metrov - musela dodatočne zabudovať pred šiestimi rokmi biologický filter. Podľa vyjadrenia zástupcu firmy Petra Věčourka, ktorý zúčastnených sprevádzal a obyvateľa obce sa sťažnosti minimalizovali, čiastočne zápach cítil v letných mesiacoch, kedy prevládajú extrémne vysoké teploty, čo je za-

príčinou pravdepodobne voľným skladovaním sklolaminátového odpadu v kontajneri na dvore firmy. Počas návštevy boli odobraté vzorky filtrovaného vzduchu v komíne, a uhlíkových granúl z biofiltra firmou AlphaEko, s.r.o. Žilina, kde podľa výsledkov neboli prekročené predpísané limity. Rovnaký filter, len s patrične väčším objemom aktívneho uhlia cca 98 ton, je v návrhu na obnovenie výroby haly Indupol International Ilava, s.r.o., ktorý je v štádiu povinného posudzovania v zmysle zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Zúčastnených prekvapila absencia viditeľného komína – výška cca 1 meter v závode firmy RIHO.

- Ing. Stanislav Janušek -

Otvorený filter na odobratie vzoriek aktívneho uhlia za účelom biologickej kontroly filtra.

Študentská kvapka krvi

Slovenský Červený kríž, SÚS v Považskej Bystrici v spolupráci s MO SČK organizuje v termíne od 24. 10. do 14. 11. 2006 12. ročník „Študentskej kvapky krvi“. Odber krvi sa uskutoční v priestoroch HTO Považská Bystrica a HTO Ilava. Akcia je zameraná na mladú generáciu a mládež s predpokladom zapojenia sa čo najväčšieho počtu prvodarcov. Po odbere krvi darcovia krvi dostanú od pracovníkov ÚZS SČK propagačný materiál, pero, prípadne kľúčenkú, brožúrku PP podľa vlastného výberu. Študenti, ktorí sa zúčastnia odberu krvi a bude im krv odobratá, budú zaradení do žrebovania o bezplatný 7 hodinový kurz prvej pomoci.

ÚZS SČK, Považská Bystrica

Obchodná akadémia Ilava informuje:

► Obchodnú akadémiu v Ilave v šk. r. 2006/2007 navštevuje celkom 336 študentov (stav k 3.9.2006), z toho je 256 dievčat a 80 chlapcov.

V jednotlivých ročníkoch je počet žiakov nasledovný:

1. ročník - 102 žiakov
2. ročník - 100 žiakov
3. ročník - 67 žiakov
4. ročník - 67 žiakov

► Od októbra začali na našej škole fungovať záujmové krúžky pre študentov. Študenti dostali vzdelávacie poukazy, ktoré mohli odovzdať na podporu činnosti krúžkov. V tomto školskom roku môžu navštevovať krúžok písania na stroji, redakčný krúžok, študentský parlament, krúžok práce s PC (internet), krúžok mladých podnikateľov. Všetky krúžky vedú pedagógovia na OA Ilava v popoludňajších hodinách.

► V tomto školskom roku otvára Obchodná akadémia Ilava tieto kurzy pre verejnosť:

- kurzy anglického jazyka pre začiatočníkov a pokročilých, kurz odbornej angličtiny
- kurz CITY GUILDS (možnosť získania medzinárodného certifikátu).

V prípade záujmu sa môžete prihlásiť osobne na sekretariáte OA Ilava alebo na tel. č.

042/ 44 66 507.

► Doteraz sa študenti OA Ilava zúčastnili týchto aktivít:

- 26. septembra 2006 sa konalo okresné kolo v cezpoľnom behu základných a stredných škôl v mestskom parku v Dubnici nad Váhom. Družstvo chlapcov obsadilo 5. miesto v behu na 4000 m a dievčatá obsadili 3. miesto

(Ilončiaková, Vatrťová, Strapková).

► Každoročne naši študenti 2. ročníka absolvujú exkurziu do sklárne RONA, a.s. v Lednických Rovniach v rámci predmetov podniková ekonomika a tovaroznalectvo. Exkurzia sa konala 4. októbra 2006 a okrem prehliadky výrobných hál si tento rok prezreli aj zbierky v Slovenskom sklárskom múzeu a mohli si zakúpiť úžitkové sklo v podnikovej predajni.

- V dňoch 4. – 6. októbra 2006 sa uskutočnilo branné cvičenie na ochranu človeka a prírody pre 3. ročník. Súčasťou kurzu je teoretická príprava, praktická časť v teréne a branný pretek okolí Ilavy.

► Plánované akcie na október a november:

- 11. 10. 2006 – Veľtrh vysokých škôl v Bratislave – určený študentom 4. ročníka SŠ

- 19. 10. 2006 – Exkurzia do poľského mestiečka Oswiecim – známe ako najväčší koncentračný tábor v Európe počas 2. svetovej vojny (2. a 3. ročník)

- Beseda s pedagógom z Krajského pedagogického – psychologického centra na tému „Tak už som stredoškôlak“ pre 1. ročník – ako sa efektívne a bez stresu učiť

- 31. 10. 2006 – výchovný koncert v DK na tému „Ako sa stať hviezdou pop – music“.

- 16. 11. 2006 – Imatrikulácia „nováčikov“ – prvákov na OA Ilava spojená s diskotekou v DK Ilava.

- stužková slávnosť triedy 4.B v Dubnici nad Váhom

Ing. Zuzana Novosádová

Na kolesách proti rakovine

12. septembra patrili ilavské ulice Špeciálnej základnej škole v Ilave, ktorá sa zapojila do celoslovenskej kampane s názvom Na kolesách proti rakovine (v tomto roku prebiehal už jej štvrtý ročník).

Zakladateľom kampane je bývalý slovenský paralympionik Radvan Kaufmann, ktorý na paralympijských hrách v roku 2000 v Sydney získal zlatú medailu v dráhovej cyklistike. Pri zrode kampane a jej prvom ročníku v roku 2003 ešte aktívne pomáhal, ale v tom istom roku podľahol rakovine.

Hlavným organizátorom projektu Na kolesách proti rakovine bol Slovenský paralympijský výbor. Jej súčasťou bola opäť verejná zbier-

ka na diagnostický prístroj WAVE system. Po „dozbieraní“ finančných prostriedkov na tento prístroj, podporujúci výskum rakoviny, budú ďalšie vyzbierané peniaze určené na zakúpenie prístroja GAMMACELL, ktorý bude slúžiť na ožarovanie krvných derivátov ako súčasť liečby lymfómov a leukémií a takisto na zakúpenie protéz, ortéz a športových vozíkov pre paralympionikov.

Už druhý ročník bola symbolom kampane hračka JoJo, ktorú získali záujemcovia za symbolickú, nimi stanovenú cenu. Aj výťažok „z predaja“ tejto hračky išiel na účet verejnej zbierky.

Okrem samotného zbierania finančných prostriedkov je cieľom kampane robiť širokú osvetu a vyzdvihnúť športovú stránku celého projektu. Jej podstatou je totiž absolvovanie symbolickej trasy na nemotorovom kolieskovom prostriedku, čím účastníci aktívnou formou prispievajú k boju proti rakovine.

Do kampane sa v Ilave zapojilo 535 ľudí, pričom stanovenú trasu absolvovalo 409 ľudí. Celková vyzbieraná suma vo výške 16 490,- Sk bola odoslaná na účet Slovenského paralympijského výboru.

Špeciálna základná škola ďakuje všetkým občanom, ale aj návštevníkom mesta Ilava, ktorí sa zapojili do kampane Na kolesách proti rakovine a svojím finančným príspevkom a absolvovaním stanovenej trasy na nemotorovom prostriedku aktívne prispeli k boju proti rakovine.

Kušnierová Miroslava
Špeciálna základná škola

Matrika

Narodenie:

Karin Zubáriková
Katarína Cedzová
Lukáš Ptáček
Adela Remenárová
Lukáš Behan

Manželstvo uzatvorili:

Anna Pišojová
a Zdeněk Buryšek
Ing. Miroslava Vraníková
a Ing. Tomáš Varga
Marianna Mišíková
a Tomáš Dudáš

Blahoželáme jubilantom:

95 rokov:

Dňa 29. 10. 2006 oslávi svoje 95. narodeniny pani
ALŽBETA GENZOROVÁ
K jej krásnemu životnému jubileu prajeme veľa zdravia a spokojnosti.

85 rokov:

Alžbeta Červinková

80 rokov:

Mária Dušalová
Vojtech Ohrablo

75 rokov:

MUDr. Elemír Teicher

Navždy nás opustili:

Šimončíčová Helena

Okenko do štatistiky:

Za sledované obdobie sa do nášho mesta k trvalému pobytu prihlásilo 14 občanov, z trvalého pobytu sa odhlásilo 15 občanov.

Žijú stále v našich srdciach

Jedným z najnavštevovanejších miest sú v posledných októbrových dňoch cintoríny na ktorých odpočívajú naši najbližší. Všetkým, ktorí odpočívajú na našom cintoríne venujeme symbolickú chvíľku ticha a zapálme plamienok spomienky.

V tomto roku nás opustili:

Viktor Staňo, Amália Pagáčová, Agnesa Behanová, Soňa Mikešová, Jozef Matovič, Cyril Čurík, Jozef Stratený, Mária Hanusová, Zdenka Baginová, František Plevák, Emil Rendek, Mária Zbraneková, Oľga Turková, Jozef Zvonček, Alžbeta Majerechová, Ján Žovinec, Helena Držíková, Magdaléna Lelkešová, Ľudovít Briestenský, František Bartoš, Vendelín Podskoč, Emília Koyšová, Ján Bobáčík, Ing. Stanislav Kvasnica, Veronika Čimová, Anastázia Mažgutová, Jozef Rendek, Terézia Hlávková, Margaréta Staňová, Anna Barčíková, Helena Šimončíčová.

Mestská knižnica

Douglas - Eleanor Rigby:
„COUPLAND“,
Bratislava, Slovenský spisovateľ 2006

Hlavná hrdinka Liž žije osamelý a veľmi nudný život. Nemá priateľov, nepozná šťastie, ale necíti sa ani nešťastná. Nenaplnia ju práca, ani pár príbuzných, ktorí ju sem tam navštevujú. Cíti sa veľmi osamelo, ale nebojuje s tým. Čas zabíja surfovaním po nete, pozieraním rodinných fotografií, aby ti povala kto je dobrý a kto zlý. Už v mladosti trpela zvláštnou úchylkou, keď potajomky navštevovala cudzie prázdne byty, kde bol klud a pokoj. Lizin život sa prudko zmení v deň, keď jej urobia resekciu zubov. Vtedy jej z nemocnice

zavolajú, že u nich leží jej sľutovaný syn, ktorého porodila v šestnástich rokoch, aby ho následne dala na adopciu. Syn si prial, že ak sa mu niečo stane, jedinou osobu, ktorú majú kontaktovať je Liz. A zrazu je po samote. Takmer dospelý syn vpadne do jej nudného života. Ako Liz využije čas, ktorý im obom ešte zostáva? Jeremy totiž trpí rýchlyou formou sklerózy multiplex. V závere autor hovorí, že krv nie je voda a vlastná rodina nech je akokoľvek uderená, predsa je jedinou oporou v živote každého.

- I. J. -

Úspešný workshop na hrade Lednica

V dňoch 9. až 15.10.2006 prebehol na hrade Lednica ďalší úspešný workshop. V rámci projektu „Uchovajme pohraničné hrady pre ďalšie generácie“ sa ho zúčastnili nielen členovia združenia Historicko-astronomickej spoločnosti z Ilavy, ktorí sa o hrad starajú už druhý rok, ale aj partnerské združenie z hradu Cimburk v Českej republike a hradu Chudów v Poľsku. Pomôcť prišli aj ďalší členovia zo združenia zachraňujúce naše hrady, ako aj dobrovoľníci.

Pracovalo sa najmä na kaverne, ktorá ohrozuje obvodový múr nádvorja hradu a v prípade jej ďalšieho zväčšovania hrozí ďalší pád obvodového múru dolu na obec. Cez najväčší otvor v murive bola zabezpečená nielen doprava spojiva a kameňov, ale aj uchytenie provizórneho lešenia a pracovníkov. Tí potrebovali odvahu nielen preto, že boli niekoľko metrov nad strmým svahom a v prípade pádu by sa zastavili asi až v obci, ale aj preto, že pracovali pod niekoľkými tonami muriva. Druhá kaverna, ktorá sa za posledné roky veľmi zväčšila a deštruuje jedinou kompletne krytú pôvodnú miestnosť na hrade,

bola po minulom začistení dokončená. Ak to pôjde ďalej takto dobre, miestnosť sa už čoskoro bude môcť použiť ako sklad materiálu a náradia. Ďalšie práce prebiehali na zatekajúcej streche vstupnej bašty, vyčistením betónu strechy a zakonzervovaním časti rozpadajúcej sa koruny muriva strechy. Druhá partia čistila bývalý interier pozorovateľne Straka, kde je viac ako polmetrový nános hliny a špiny. V rámci projektu boli po prácach diskusie o priebehoch prác na partnerských hradoch. Večer bola premietnutá projekcia fotografií hradných zrúcanín Róberta Mazánika z Ilavy, na ktorú sa prišli pozrieť aj obyvatelia obce Lednica.

Projekt je spolu financovaný EÚ a aj vďaka tomu, sa podarilo nielen akciu financovať, ale aj zabezpečiť na hrad toľko potrebného materiálu, aby sa zabezpečili najchýbavšie kaverny a zabránilo sa prístupu vode do klenutej miestnosti.

Ďakujeme všetkým účastníkom workshopu za vykonanú prácu, ktorá prispela k záchrane hradu Lednica pre ďalšie generácie.

- R. M. -

Dôstojná reprezentácia

6. októbra t.r. spolu s poslancami MZ v Ilave, Violou Bakošovou a Jozefom Rosenbaumom, sme sa zúčastnili spoločného koncertu študentov ZUŠ ILAVA a ZUŠ z KLIMKOVIC (CZ) v Liečebnom dome (jódových kúpeľoch). Už dlhšie pozorujem ako predseda RŠ pri ZUŠ v ILAVE, že prejavy študentov ZUŠ majú stúpajúcu tendenciu. Dosvedčujú tomu aj ich úspechy mimo nášho mesta. Ostatný koncert v Klimkoviaciach toho bol jedinečným dôkazom. Aj keď ignorujem môj vlastný lokalpatrionizmus a spolupatričnosť, musím konštatovať aj podľa reakcií obyvateľov Klimkovic a kúpeľných hostí, že môžeme byť právom hrdí na študentov našej ZUŠ. Najkrajšou odmenou pre pani riaditeľku, zariadených učiteľov a poctivých študentov – je srdečný potlesk poslucháčov. Tak, ako je nutná trpezlivosť u učiteľov prváčikov naučiť ich čítať i písať – čo najkrajšie, tak isto je to aj v ZUŠ. „Surový a neopracovaný“ diamant v prstoch budúcich koncertných umelcov, maliarov, tanečník je nutné „kvalitne brúsiť a opracovávať“.

Marián Burík

Rocková Ilava 2006 - MEGATH

Dom kultúry pozýva, pripravuje ...

31. 10. - 2006 – sála DK výchovný koncert

2. 11. - 16. 11. – výstava obrazov

11. 11. 2006 – sála DK – ILAVSKÁ KOŠTOVKA – I. ročník + tanečná zábava

13. 11. 2006 – sála DK Posedenie s nevidiacimi

16. 11. 2006 – sála DK Imatrikulácie Obchodná akadémia

Vstúpime do knihy rekordov!

Dom kultúry oznamuje všetkým spoluobčanom, že v spolupráci s Kvetinárstvom Hortus, Poľnohospodárskym učilištom Pruské i ďalšími kvetinárstvami a inými sponzormi pripravuje výrobu adventného venca, ktorého veľkosťou budeme prekonávať min. slovenský rekord. Adventný veniec bude umiestnený na Mierovom námestí v Ilave a jeho premiér bude cca 11 metrov. Bude z čisto prírodného materiálu, preto sa i touto cestou obraciame na všetkých, ktorí majú prebytočné zásoby sušených kvetov, šušiek, rôznych plodov..., prípadne budete ostrihávať ozdobné kríky, trávy a podobne, aby ste tento materiál priniesli do domu kultúry. Stavenie konštrukcie a výzdoba venca bude prebiehať za účasti verejnosti v poslednom novembrovom týždni. V prvú adventnú nedeľu t.j. 3.12.2006 bude zapálená prvá adventná sviečka s kultúrnym programom za účasti médií a prezidenta asociácie Slovenských rekordov a rekordov do Guinessovej knihy. Všetkým, ktorí podajú pomocnú ruku vopred ďakujeme!

Obrovský adventný veniec, ktorým vstúpime do povedomia - veríme že nielen u nás na Slovensku - , bude zdobiť naše námestie až do konca adventu a v každom nedeľu krátkym programom slávnostne zapálime ďalšiu sviecu. -ra-

pl. Mgr. Ladislav Resek

„Vážení pán štátny tajomník, generálny riaditeľ, dámy a páni, milí hostia!

Hovoriť o väznenstve na území mesta Ilava, znamená hovoriť o histórii celého mesta. Súčasný Ústav na výkon trestu odňatia slobody a Ústav na výkon väzby v Ilave je bytostne spätý s objektom, ktorého história je taká stará, ako história celého mesta Ilava. Viac ako 800 rokov bol hrad Ilava spojený s históriou najskôr dediny Ilava a potom s mestom, ktorému boli udelené kráľovské privilégia. Presný dátum vzniku hradu nie je známy.

Historici vyslovili domnienku, že hrad Ilava existoval ako strážny pohraničný hrad už v 11. storočí. Viacerí vo svojich dielach uvádzajú, že hrad Ilava bol založený členmi náboženského rytierskeho rádu templárov v prvej polovici 12. storočia. Prvá hodnoverná zmienka o hrade je až roku 1446. Spomína sa však už hrad – nie jeho výstavba, preto s určitou istotou sa môže o vzniku hovoriť skôr. Do polovice 16. storočia bol hrad i s príslušnými sídlami vo vlastníctve rôznych majiteľov a značne neprehľadné. Z tých najznámejších sa spomínajú

mená: kráľovná Alžbeta Habsburská, kráľ Matej Korvín - Ján Huňady, kráľ Ján I. Zápoľský, Ján Kostka, bratia Podmanickí, uhorský šľachtic, sedmohradský vojvoda a neskorší chorvátsky bán Blažej Maďar (Magyar), uhorský palatín Štefan Zápoľský, kráľ Ferdinand I. Habsburský.

V roku 1533 predal vtedajší majiteľ hradu a mesta Ladislav Macedónsky Ilavu bratom Mikulášovi a Jánovi Ostrožičovcom z Giletinca, z chorvátskeho Slavonska.

Pre Ilavu sa začala doba relatívneho rozkvetu. Ján Ostrožič sa neskôr stal hlavným županom trencianskej stolice.

Ako na začiatku ich vlastníctva hrad vyzeral, sa nevie presne, ale pravdepodobne sa jednalo o klasický štvorkrídlový objekt kastelovitého typu s nárožnými okrúhlymi vežami, obklopený hlbokými vodnými priekopami, padacím mostom a studňou uprostred dvora.

Ostrožičovia hrad prestavovali a zveľaďovali, a to nielen horný hrad, ale i tzv. dolný hrad, ktorý postupne menil svoj

V piatok, 20.10.2006, sa v sále DK Ilava uskutočnili oslavy 150. výročia založenia trestnice v Ilave. Slávnosti sa zúčastnili významní predstavitelia Ministerstva spravodlivosti SR, generálneho riaditeľstva väznic na Slovensku, predstavitelia krajských, okresných a miestnych úradov a organizácií i riaditelia väznic z okolitých krajín.

Úvodný slávnostný príhovor predniesol riaditeľ Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a ústavu na výkon väzby v Ilave plk. Mgr. Ladislav Resek. Jeho príhovor zachytáva podrobnú históriu ilavského hradu, o ktorej sa mnohí z obyvateľov mesta nemali možnosť doposiaľ nikde dočítať. I z tohto dôvodu uvádzame jeho príhovor v plnom znení, pretože i napriek jeho rozsahu je veľmi zaujímavý.

charakter – slúžil ako kaštieľ – sídlo panstva. V roku 1693 ilavské panstvo odkúpil gróf Siegfried Krištof Breuner zo Stubingu, generál a podpredseda ríšskej dvorskej komory. Na kúpu celého panstva však nemal – požičil si teda od ostrihomskeho arcibiskupa Juraja Sečényiho. Ten si vzal ilavské panstvo do zálohy a priviedol do Ilavy trinitárov, aby si tu mohli zriadiť kláštor. Breuner si ponechal dolný hrad ako panské sídlo. Horný hrad so záhradou obhospodarovali trinitári, ktorí v roku 1701 začali so stavbou barokového kostola a kláštora. Výstavba kostola – ešte bez veží – bola dokončená v roku 1718 a po dokončení stavali kláštornú budovu tak, že pôvodnú budovu horného hradu predĺžili o ďalšie nádvorie a nemocnicu. Tým vznikli 2 tzv. rajske dvory, upravené podľa zásad barokovej školy. Okolo kláštora udržiavali veľkú ovocnú a akrasnú záhradu.

Reformy, ktoré v Uhorsku zavádzal panovník Jozef II, postihli aj kláštor trinitárov a v roku 1783 bol zrušený.

Kostol a kláštor s nemocnicou osireli a pustli, pretože nebolo pre nich využitia. V roku 1805 zdevastované priestory hradu sa napokon dostali na dražbu. Celý komplex budov odkúpilo ilavské panstvo, ale ani to nevedelo ako priestory trvalo využiť. V dolnom, vonkajšom hrade, sídlili Königseggovi z nemeckého Aulendorfu, dedičia po zosnulom Krištofovi Brunerovi. Ako majitelia rozsiahleho územia medzi Ilavou a Bielymi Karpatmi väčšinou bývali vo svojom kaštieli v Pruskom, a tak v roku 1855 predali celý komplex budov niekdajšieho ilavského hradu uhorskému štátu za 80 000 zlatých. Štát v roku 1856 v Ilave zriadil krajskú trestnicu, ktorá dodnes slúži väzenským účelom. Až teraz začínajú nové dejiny a aj využitie komplexu ilavského hradu. Od tohto dátumu sa počíta tých 150 rokov, ktoré si dnes pripomínáme.

Štát mal veľké problémy s umiestnením trestancov. Priestory vo Špilbergu, v Terezine, Segedíne a inde už nestačili. V rokoch 1855 – 1858 zriadil vo vtedajšej uhorskej časti Rakúsko-uhorskej monarchie trestnice napr. vo Váci a Márii Nostre v terajšom Maďarsku,

v Mukačeve na Ukrajine, na Slovensku v Leopoldove a v Ilave.

Práve v Ilave z panského sídla, z bu-

dov kláštora a nemocnice nenáročnými úpravami zriadil trestnicu pre väzňov s výmerou trestu nad desať rokov. Prvých väzňov priviedli zo žalára v Skalici. Skutočne prvým väzňom Krajinskej trestnice v Ilave bol Mikuláš Voda, ktorého budapeštianska kúria odsúdila na doživotný žalár pre viacnásobné krádeže a vraždy.

Stará budova trestnice mala sotva desať ciel samoväzby, väzni boli umiestnení v spoločných celách po desiatich až dvadsiatich. V roku 1889 bola rozhodnuté o rozšírení trestnice prístavbou novej budovy, tzv. samoväzby, za 98 000 zl. Dostavaná bola v roku 1896. Prvým riaditeľom bol Jozef Abramowitz z Adelbergu. Ďalšími riaditeľmi trestnice do roku 1918 boli bývalý major košútovskej armády Ernest Kovács, Jozef Kovács, Róbert Grigár a Ferdinand Teichmann.

Napr. predstavenstvo trestnice v roku 1863 tvorili riaditeľ, kontrolór, dvaja pisári, lekár a katolícky duchovný. Už roku 1875 tu pôsobil aj reformovaný, pravoslávny a židovský duchovný, ale aj učiteľ. Väzenská stráž pozostávala z veliteľa stráže, ôsmich hlavných dozorcov a osemdesiatich dozorcov. Z historického pohľadu je významné pôsobenie lekárov trestnice dr. Jána Krainza, dr. Jána Badíka a dr. Abraháma Martina Pattantyusa.

Od vzniku trestnice v roku 1856 do 31. októbra 1918 sa v ilavskej trestnici vystriedalo 6 052 väzňov. Trestnica Ilava po prevzatí Československým štátom nemala riaditeľa. Túto funkciu istý čas zastával riaditeľ väznice Leopold Dr. Érdeky, ale fakticky ju vykonával rímsko-katolícky duchovný M. Schmidt.

V týchto zlomových časoch roku 1918 prechádzali väznice na Slovensku, tak ako v každých zlomových rokoch, aj vzburami väzňov. Po vzbure dňa 2. novembra 1918 opustilo väznicu z pôvodného počtu 418 väzňov 368 osôb, ktoré tu tvorili pestrú zmes národov Rakúsko - Uhorska.

V zápisnici z mája 1919 sa uvádza, že v týchto časoch je trestnica v Ilave takmer prázdna a len asi 20 väzňov je tu iba na jej najnutnejšiu údržbu. „Má ústredné kúrenie na vodu, ktorá sa dá ohrievať v 5 peciach. Taktiež dielne väznice pre výrobu sú priestorovo a hy-

gienickým požiadavkám vyhovujúce. Môže v nich byť zamestnaných až 300 väzňov. Sú tu dielne kováčska, zámočnická, klampiarska a stolárska. Krajčírka dielňa je umiestnená inde. V týchto dielnach sa pracuje len pre potreby väznice. Vo väznici sú štyri nemocničné oddelenia, celkom pre 65 lôžok pre vnútorné, očné a nákazlivé choroby a oddelenie chirurgické, ordinácie a operačná sála i lekárňe. Miestnosti pre spoločnú väzbu sú dosť priestrané. Pracovňa je celkom nehygienicky umiestnená a je v biednom stave. Asi najväčšou závadou je, že vychádzkové dvory, ktorých je päť, sú nedostatočne veľké. Vzduch a slnko tam majú len obmedzený prístup. Dalo by sa tomu dopomôcť tým, že by sa riaditeľova záhrada, ktorá meria 1 ½ katastrálnych jutár a prilieha k ústavu, použila a zriadila k tomuto účelu. Byty riaditeľa, kontrolóra a veliteľa stráže sú v ústave, katolícky duchovný správca má svoju izbu taktiež v ústave. V budove mimo ústav bývajú dvaja úradníci a pravoslávny kňaz. Ostatní úradníci a kňaz reformovaného vyznania bývajú v meste. Strážnici v počte 36 bývajú v piatich pavilónoch mimo múru ústavu, ostatní buď v meste alebo blízkom okolí. Systemizovaný personál sa skladá z riaditeľa, kontrolóra, správcu, troch dôstojníkov, troch kňazov, lekára, veliteľa stráže a učiteľa. Počet miest strážcov väzňov a strážnych je celkom 117, z ktorých toho času nebolo obsadených 25, ktoré však nie je treba obsádzať, nakoľko v ústave sa nachádza len 199 internovaných osôb a 18 väzňov.

Vzhľadom k tomu, že budova pre samoväzbu je moderne zariadená a väzni zo spoločnej väzby väčšiu časť dňa môžu tráviť v moderných a hygienicky zariadených dielnach pri práci, odporúča sa, aby väznica Ilava bola k účelom výkonu trestu v justičnej správe ponechaná.“ Uvádza sa v úradnej správe z roku 1919. Návrhy uvedené v správe boli v nasledujúcich rokoch aj realizované. Vychádzkové dvory rozšírené v zmysle návrhu a trestnica Ilava bola počas celej existencie I. Československej republiky plne využívaná.

Významný zlom vo vývoji väznice nastal v jeseň 1938 a bezprostredne súvisel so zmenami vo vnútropolitickom vývoji v Československu a s medzinárodnou situáciou, hlavne mníchovským diktátom. V dôsledku tzv. viedenskej arbitráže maďarské vojsko okupovalo Košice a nápravné zariadenie pre mladistvých - Komenského ústav - bol premiestnený do Ilavy a umiestnený v časti väznice. Mal samostatný správny aparát a charakter nápravnovo-výchovného zariadenia pre dospievajúcu mládež. Ústav plnil rôzne funkcie a na jednej strane predstavoval určitú formu „sociálnej starostlivosti“

v rámci Slovenského štátu a nápravnovýchovné zariadenie pre kriminálne žilvy z radov mladistvých. V lete 1944 v súvislosti s vývojom na Slovensku bol Komenského ústav rozpustený a po roku 1945 premiestnený späť do Košíc. Najväčší zásah do charakteru a celkovej činnosti väznice malo zriadenie koncentračného tábora v jeseň 1938 po vyhlásení autonómie Slovenska. Na tieto účely bola postupne vyčlenená časť väznice, približne s 200 celami. Zaisťovací tábor patrila do kompetencie ministerstva vnútra a priamo ho riadila Ústredná štátnej bezpečnosti v Bratislave.

V dôsledku toho prišlo v Ilave nielen k zmene účelu trestnice, ale aj k rozsiahlym personálnym zmenám. Správcom celej trestnice sa stal župný inšpektor Hlinkovej gardy Pavol Krchňák.

V máji 1939 bola v Ilave zriadená aj ženská väznica. Pri uväznených ženách ako zmluvné dozorkyne pôsobili za mesačný plat milosrdné sestry kongregácie „Dcéry kresťanskej lásky“ z Ladiča a rehoľné sestry z rádu sv. Vincenta z Pauly, tzv. vincentky. Svoju činnosť ukončili rehoľné sestry v roku 1950.

Po vypuknutí Slovenského národného povstania rôzne zdroje popisujú udalosti zo septembra 1944. Podľa zachovaných dokumentov, organizačnú a rozhodovaciu činnosť správy tábora, ale aj ostatnej žandárskej jednotky ochromili v čase vypuknutia povstania dve správy. Jednu zaslala Ústredná štátnej bezpečnosti a rozkaz znel - zabrániť vzburu. Druhú správu predstavoval telefonický príkaz zo Slovenskej národnej rady z Banskej Bystrice, ktorý žiadal okamžite prepustiť všetkých politických väzňov a umožniť im prechod na oslobodené povstalecké územie. Nevyvrátiteľným faktom však zostáva, že 1. septembra 1944 ráno sa väzni zhromaždili na dvore ilavskej väznice a, že voči utekajúcim väzňom nikto nezasiahol, a to ani z miestnej žandárskej stanice a ani nemeckých jednotiek umiestnených v Dubnici nad Váhom.

Vie sa iba to, že dopoludnia sa za účencami vydala deväťčlenná prenasledovacia skupina, ktorá nasadla do autobusu a vyrazila smerom do Zliechova a z tejto akcie sa nevrátila, a ani o sebe nezadala správu.

V neskoršom období v súvislosti s približovaním sa frontu, časť väzňov prepustili a časť odvliekli ustupujúce nacistické vojská. Väznica ostala prázdna.

V povojnových rokoch si vo väznici odpykávalo trest aj niekoľko fašistických dôstojníkov. Po roku 1950 sa stal opäť väzenským zariadením na výkon trestu odňatia slobody mužov, zaraďených do prvej, ale najmä druhej nápravnovýchovej skupiny. V tomto období si v Ilave odpykávali trest i ženy, ktoré boli neskôr premiestnené do Ri-

mavskej Soboty. Už v päťdesiatych rokoch boli väzni zaradovaní do práce prevažne v strojárkej výrobe. Za tým účelom sa v časti objektu nápravnovýchovného ústavu zriadili výrobné dielne, prevládala strojárka výroba.

Významnou udalosťou v celej našej histórii väznenstva sa stalo vydanie zákona č. 59/1965 Zb. o výkone trestu odňatia slobody, pretože zákon tohto charakteru vo svojej úplnosti v celom období v takejto podobe neexistoval. Úprava výkonu trestu odňatia slobody takouto zákonnou formou, v tomto období nebola vo väčšine štátov na svete. Tento zákon vo viacerých novelách a úpravách platí až do súčasnosti. Do ďalšieho prelomového roku 1969 sa vo vedení ústavu vystriedalo 5 náčelníkov: Šišovič, Ofúkany, Kubinec, Šýkora, a Rudolf Liška, ktorý tragicky zahynul pri autonehode.

Prelomovým obdobím v histórii slovenského väznenstva je rok 1969 tým, že prechádza z rezortu Ministerstva vnútra do rezortu Ministerstva spravodlivosti vtedy Slovenskej socialistickej republiky. V tomto období vzniká samostatné slovenské väznenstvo. Minister spravodlivosti sa stáva priamym nadriadeným všetkým príslušníkom vtedajšieho Zboru nápravnej výchovy a vykonáva nad nimi disciplinárnu právomoc, určuje normy o organizácii a činnosti väznenstva. Novelizácia zákona o výkone trestu z rokov 1969 a 1974 otvorila ďalšie možnosti, ako zvýšiť efektívnu prevýchovu odsúdených osôb. Celá táto etapa sa vyznačuje snahou o maximálne zabezpečenie dodržiavania zákonnosti, o skvalitnenie obsahových stránok výkonu trestu odňatia slobody, úsilím o zavedenie systému práce väznenstva s prvkami vedeckosti a cieľavedomosti.

Vo vedení ústavu sa postupne vystriedali pplk. Ján Öbert, mjr. JUDr. Alojz Partl, pplk. Ján Holák, pplk. JUDr. Milan Velísek, pplk. Ladislav Ujházy, plk. JUDr. Rudolf Proszczuk

V tomto období sa počty odsúdených v ústave pohybovali od 1000 až do 1400. Všetci boli zamestnaní. Bola veľmi široká škála sortimentu výroby ako napr. výroba topánok pre ZDA Partizánske, súčiastky na malé motocykle pre Považské strojárne, jedálne príbory pre SANDRIK Dolné Háme, montáž kolíkov na prádlo, ale napr. aj balenie bobkového listu, drápanie peria. V ústave bolo súčasne až 17 prevádzok a odsúdení boli vyvázaní aj na pracoviská mimo ústav. Ústav mal rozsiahle zdravotnícke zariadenie, operačnú sálu a röntgen.

V objekte ústavu dlhé roky pôsobila i ústredná odevná výdajňa a eskortné stredisko zboru, aj archív zboru.

Obdobie deväťdesiatych rokov 20.

storočia v histórii ústavu je poznačené najmä spoločenskými zmenami po roku 1989, nezákonnými aktivitami odsúdených a ich rozdielnym chápaním demokracie.

Dňom 1. júla 1990 nadobudla platnosť novela Trestného zákona, ktorá zrušila trest smrti a nahradila ho trestom odňatia slobody na doživotie. Práve v ústave Ilava bolo v roku 1992 zriadené oddelenie na výkon výnimočných a doživotných trestov. Až do 1. januára 2005, kedy bola časť odsúdených na doživotie premiestnená do nového objektu Hradu v Leopoldove, bolo toto jediným zariadením pre výkon doživotných trestov na Slovensku.

V roku 2002 bolo zriadené oddelenie pre výkon väzby so súčasnou kapacitou 39 obvinených.

To bola stručná história hradu Ilava a 150 ročnej existencie väzenského zariadenia, ktorá je poznamenaná osudmi ľudí, ktorí stáli na jednej a na druhej strane mreží. Jeho múry zažili izoláciu previnilcov a rôzne spôsoby zaobchádzania s nimi, od nevšímavosti až po cieľnú likvidáciu. To bola história, nás, ale zaujíma súčasnosť a najmä budúcnosť. Odlišná v tom, že postoj k jednotlivcovi, ktorý sa previnil sa radikálne mení a radikálne sa menia aj nároky na personál. Ústav je spätý s históriou vývoja myslenia spoločnosti, jej chápaním represívnej funkcie štátu a spoločnosti. Aj túto jeho funkciu treba posudzovať v historickom kontexte. Tak ako sa vyvíjalo myslenie spoločnosti v posledných 150 rokoch, tak sa vyvíjalo myslenie personálu aj za jeho kamennými múrmi.

Súčasný personál ústavu tvoria príslušníci a zamestnanci zboru, ktorí sú plne kvalifikovaní na náročnú prácu v podmienkach ústavu. Potvrďuje to i vzdelanostná štruktúra príslušníkov, viac ako 22 % má vysokoškolské vzdelanie I. a II. stupňa a ostatní dosiahli úplné stredné vzdelanie. Súčasná kapacita ústavu je 600 osôb. Čo sa týka objektu ústavu je historicky starý a potrebuje sústavnú údržbu. Okrem strechy, ktorú sa nám podarilo zrekonštruovať v rokoch 2004 až 2005, viditeľná je nutnosť opravy fasády. Výmena okien je otázkou nielen estetickou, ale najmä ekonomickou, v rámci znížovania energetickej náročnosti. V súlade s Uznesením vlády SR o zriadení väzby v Trenčianskom kraji, ústav zabezpečil projektovú dokumentáciu a vyhlásil výberové konanie na rekonštrukciu objektov pre zabezpečenie výkonu väzby.

V najbližšom období je našou snahou zabezpečiť výkon väzby nielen z pohľadu zákonnosti vo vzťahu k väzeným osobám, ale najmä za dodržania bezpečnosti personálu a ochrany ostatných osôb pred páchatelmi, ktorá nám vyplýva zo zákona. Za dôležitú, pri úspešnom zvládaní špecifickéj proble-

matiky ústavu, považujem spoluprácu s orgánmi a organizáciami pôsobiacimi i mimo väznenstva. Okrem spolupráce s orgánmi štátnej správy, policajným zborom, súdmi a prokuratúrou je pre ústav významná najmä spolupráca s mestom Ilava, samosprávnym krajom a ďalšími subjektami pôsobiacimi v regióne i našimi partnermi v oblasti zamestnávania odsúdených. Nemenej dôležitá je úzka súčinnosť s projektantom a stavebnými firmami podieľajúcimi sa na údržbe a rekonštrukcii objektu. Veď celý objekt ústavu je historickou pamiatkou a ako som už spomenul, vyžaduje značne vysoké náklady na údržbu. Úspešne sa rozvíja medzinárodná spolupráca s dlhoročnou družbou väznicou Mírov v Českej republike, ale i väznicami vo Váci v Maďarsku, v Jastrzebiu Zdróju v Poľsku a v Heřmaniach v Česku.

Ústav je realizátorom Projektu v rámci Európskeho sociálneho fondu, zameraného na reintegráciu na trh práce. Úzka je spolupráca s odborníkmi Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny, občianskym združením, vzdelávacou agentúrou a regionálnym osvetovým strediskom.

Ústav Ilava má pevné miesto v systéme väznenstva na Slovensku, či už historickým vývojom a náročnosťou plnenia úloh, a to všetko vďaka zodpovedným príslušníkom a zamestnancom, ktorí vždy chránili česť a dobré meno celého zboru.

Vo svojom, v porovnaní so 150 ročnou históriou, krátkom vystúpení som určite nepostihol všetko, čo s väznenstvom v Ilave súvisí. Vo vystúpení som zámerné menoval riaditeľov, správcov, náčelníkov z rôznych historických období. Pri tejto príležitosti chcem totiž obrátiť pozornosť najmä na personál.

Verejný je informovaná o väzenských zariadeniach, ale hlavne o osobách, ktoré sa dopustili činov namierených proti človeku, proti spoločnosti. Všeobecne sa zabúda pritom na personál väznic a náročnosť služby, na príklad len málokto vie, že priemerný vek príslušníka zboru dosahuje iba 57 rokov.

Aj dnešný deň sa rozlúčime s kolegom, ktorý odišiel na výsluhový dôchodok pred necelými 4 mesiacmi 1. júla 2006.

Preto považujem za potrebné pripomenúť si záslužnú prácu prevažnej väčšiny príslušníkov a zamestnancov ústavu a celého zboru, ktorí vykonávajú službu v prospech spoločnosti za každých spoločensko - politických pomerov, pripomenúť si ju aspoň raz ročne, a to v deň zboru, ktorý pripadá na 29. septembra a zvlášť pri takom jubileu, akým zaručene 150 rokov od založenia ilavskej trestnice je.

Ďakujem Vám za pozornosť“.

Pracovný tábor v Ilave v r. 1943

V súvislosti s oslavami 150. výročia založenia ilavskej väznice, chcel by som upriamiť pozornosť našich čitateľov na ďalšie väzenské zariadenia, ktoré na území mesta existovali. Väčšina terajších obyvateľov vôbec nevie, že v našom meste okrem „regulárnej“ väznice, ktorá bola zriadená v r. 1856, existovali zariadenia podobného charakteru.

Tieto pracovné tábory vznikli počas slovenského štátu v zmysle nariadenia o dočasnej úprave pracovnej povinnosti židovských a cigánskych spoluobčanov, ktorí boli vyradení z hospodárskeho života. Ďalšiu skupinu tvorili rôzni asociáli. Založenie pracovného tábora vzniklo na podnet stavebných firiem, ktoré boli združené pre výstavbu vodných diel na Váhu. Firmy Konstruktiva, Ing. Feyrer, Ing. Kruliš a Ing. Dohnányi už v roku 1942 požiadali o zriadenie pracovného útvaru.

V tom čase mali v drevených barakoch pripravených 240 miest na ubytovanie. Na jar v roku 1943 sa spomenuté firmy obrátili na ministerstvo vnútra o aktivovanie pracovného útvaru v počte 500 zaradencov, ktorých chceli využiť hlavne na výstavbu prívodného a odpadového kanála hydrocentrály v Ilave. Druhou adresovanou žiadosťou na ministerstvo vnútra prosili firmy, aby k 1.4.1943 boli pridelení do pripraveného tábora 125 zaradenci, pre ktorých boli pripravené 3 ubytovacie baraky a jedáleň. Ministerstvo vnútra žiadosti vyhovel a dalo pokyn ministerstvu dopravy a verejných prác k začiatku stavby ubytovní pre ďalších zaradencov. Súčasne vydalo rozkaz hlavnému veliteľovi žandárov o zriadenie žandárskej expozitúry v Ilave v počte 10 mužov. Desať dní po otvorení tábora združené firmy ohlásili ministerstvu vnútra rozširovanie tábora o ďalšie 3 ubytovacie baraky a požiadali o prídelených zaradencov. Ohrada okolo tábora bola dokončená až v polovici mája a administratívna budova bola dokončená v polovici júna. Tábor bol situovaný v priestoroch dnešnej pily Ilavčanky a diaľnice. Prvých 160 zaradencov bolo do Ilavy privezených zo zrušeného tábora z Bystrého na Topľu, odkiaľ dovezli aj inventár tábora. V prvých troch mesiacoch bolo v tábore 300 zaradencov. Najviac zaradencov bolo v tábore k 1.9.1943 v počte 554, z čoho bolo 270 Rómov.

Do tábora boli privádzaní zbehovci z iných pracovných táborov, ktorí mali trvalý pobyt v Nitrianskej alebo Tatranskej župe. Z ilavského tábora zaradenci často utekali, pretože pracovný úsek bol dlhý až 8 km a ostraha bola nedostatočná. (1 žandár na 1 km).

Ani nočné úteky neboli ničím zvláštnym, pretože oploštenie tábora nebolo veľkou prekážkou na prelezenie. Od 1. 4. 1943 do 30. 7. 1943 utieklo z tábora 52 zaradencov, z ktorých 33 chytili. Z tohto dôvodu veliteľ tábora sprísnil opatrenia proti útekom, ale i napriek tomu v polovici augusta ušlo z tábora ďalších 17 zaradencov.

Pracovná doba bola stanovená v letných mesiacoch od 6.15 hod. do 18.30 hod. a v zime 7.15 hod. do 16.30 hod.

Ministerstvo vnútra 2x zamietlo žiadosť firiem o zriadenie

trojzmennej prevádzky na stavbe. Nakoniec im povolenie vydali a od 26. 6. 1943 sa začalo pracovať vo dvoch denných a 1 nočnej zmene. V noci pracovali len najsposoblivejší a najdisciplinovanejší zaradenci. V stravovaní zaradencov sa často objavovali nedostatky, hlavne oneskorenými dodávkami, nízkymi a nedostatočnými prídelnými základnými potravinami. Výstroj zaradencov prideliť z skladov likvidovaných východoslovenských pracovných táborov. Napr. z Hanušoviec nad Topľou dovezli topánky, ktoré boli nové. Zaradencom však zraňovali nohy, pretože si ich obúvali bez ponožiek na bosé nohy. Podľa správy zo dňa 17. 5. 1943 ministerstvo vnútra dodalo 150 párov onúč a 500 súprav spodného prádla. Z ďalšieho hlásenia z 1. 7. 1943 je vidieť zúžujúcu situáciu v tábore – veliteľ uvádza, že kapacita barakov – 500 miest – je prekročená, ďalších zaradencov nie je možné ubytovať, ďalšie postele už nie je kde postaviť. Zaradencom znepriemňovali život myši, potkany a rôzni hmyz. Zdravotný stav zaradencov sa zhoršoval, lekárska služba v tábore vykonávala štátna lekárnica MUDr.

N. Križanová – Pivková, ale ordinovala len v útorok a piatok. V ostatné dni chorých dopravovali do jej ambulancie v Ilave. Táto prax bola značne nepohodlná, a preto ústredný úrad práce do tábora vymenoval dňa 17. 5. 1943 zvláštnu lekárku.

Bol ním lekár židovského pôvodu MUDr. M. Tomaschoft. Nový lekár vybudoval v tábore ošetrov-

ňu, ktorá bola pravdepodobne na vysokej úrovni, pretože na očné oddelenie privádzali do Ilavy pacientov i z pracovných táborov v Dubnici nad Váhom, Revúcej a podobne.

V tábore nebolo ničím výnimčným ani používanie fyzických trestov zo strany žandárov. Dôkazom toho bola i kritika úradníkov štátnej stavebnej správy na používanie telesných trestov, na ktoré upozornili náčelníka okresu v Ilave.

Ministerstvo vnútra však na kritiku zareagovalo tak, že na ústrednú stavebnú správu oznámili, aby

ich zamestnanci prestali zasahovať do prevádzky pracovného tábora a nestarali sa o veci, ktoré sa ich činnosti netýkajú. Vysokým nasadením pracovných síl bolo už jasné, že stavba hydrocentrály v Ilave bude v hrubých rysoch dokončená do konca roku 1943. Stavebným firmám bolo jasné, že zaradencom v tábore v zimnom období nebude dať čo robiť, tak požiadali ministerstvo vnútra o zrušenie pracovného útvaru k 31. 10. 1943. Vzhľadom na priaznivé počasie v jeseni 1943 betonárske práce pokračovali, a tak pracovný tábor bol zrušený až 21. 12. 1943 definitívnym nástupom zimy.

- M. Pagáč -

Ilavská pevnosť

Súťažná prehliadka detských výtvarných prác vyhlásená pri príležitosti 150. výročia ilavskej väznice.

Téma: realistické zobrazenie ilavského hradu

Kategórie:

II. stupeň ZŠ - ročníky 5-9

Základná umelecká škola

Študenti stredných škôl

Ocenené práce: kategória II. stupeň ZŠ:

1. Martina Domáňová

2. Veronika Šlesariková

3. Denisa Pecháčková

4. Zuzana Janušková

5. Veronika Kováčiková

Ocenené práce: kategória ZUŠ:

1. Lívia Barteková

2. M. Dubčáková, V. Šuranská, V.

Vlčková – kolektív

3. M. Šandorová

4. Sisa Janešíková, Miki Ďurovec

Ocenené práce: kategória študenti stredných škôl: Erik Horný (Dubnica n. Váhom)

VÝSTAVA

DOM KULTÚRY ILAVA

2. - 16. 11. 2006

vo výstavnej sieni DK

v pracovných dňoch

od 8.00 - 17.00 hod.

Dom kultúry Ilava Vás pozýva na výstavu nádherných nežných obrázkov výtvarníčky Ester Belákovovej z Trenčianskej Teplej.

Laureát už aj v Ilave

V dňoch 13. až 15. októbra sa pracovníčky CVČ v Ilave zúčastnili celoslovenskej súťažnej prehliadky záujmovej umeleckej tvorivosti pedagogických zamestnancov Chalupkovo Brezna, kde získali krásne umiestnenia.

Najvyššie ocenenie, aké možno získať – titul Laureát Chalupkovho Brezna, získala Dáša Illyová za vlastnú literárnu tvorbu pre deti a mládež. Okrem tohto získala i certifikát na zlaté pásmo v tejto kategórii a strieborné pásmo v umeleckom prednese poézie.

Mgr. Alena Teicherová získala dve zlaté pásma, a to v kategórii výtvarná tvorba a umelecký prednes poézie.

Vo výtvarnej tvorbe súťažila i Mgr. Anna Bajzová a priniesla si z Brezna strieborné pásmo.

CVČ Ilava bolo jediným zástupcom centier voľného času z celého Slovenska, ktoré sa do súťaže Chalupkovo Brezna zapojilo a zároveň sme boli aj jedinou organizáciou, ktorá získala také množstvo ocenení.

Mgr. Anna Bajzová, riaditeľka CVČ

Ako bolo v Brezne?

Brezno. Pri vyriešení názvu mesta Brezno, sa pred mojimi očami začínajú vynárať nádherné obrazy, a ešte krajšie spomienky, ktoré som tam počas deviatich rokov zažila. Každý rok je niečím výnimočný, niečím ma obohatiť a priniesť mi množstvo poznání. Inak tomu nebolo ani tento rok.

Po ťažkej ceste, ktorú som absolvovala v piatok „trinásteho“ a po tom ako meškali všetky spoje, som sa konečne dostala do mesta, ktoré mi prirástlo k srdcu. Aj napriek neskorým hodinám bolo vonku krásne. Jeseň sa „pochlapila“ a ponúkla nám kus tepla, aby súťažiacim ukázala, že aj ona vie byť umelcom. Počuli sme jej nádhernú „recitáciu“ v podobe šumenia riečky, videli neopakovateľné výtvarné diela v podobe pestrofarebného listia, ktoré vietor kradol stromom a stlhal nám pod nohy, aby sme sa cítili lepšie ako dobre. Proste, jeseň sa nám predstavila vo všetkých kategóriách a myslím si, že keby bola hodnotená, získala by v každej vysoké uznanie.

No, a čo my, súťažiaci? Po večernom uvítacom programe,

v ktorom sa nám predstavil Divadelný súbor Jána Chalupku z Brezna s literárnym pásmom Štúr v rodine Ostrolúckych, sme boli svedkami odovzdávania titulu Čestného laureáta CHB zaslužilým poriadateľom súťaže a prezentácii novo vzniknutých kníh.

V sobotu ráno prišla dlho očakávaná chvíľa hodnotenia a každý sa

dozvedel, ako sa snažil.

Tak, ako to už býva, niektorí sa z hodnotenia tešili viac, iní menej, ale dôležité je, že všetci boli nako- niec spokojní, pretože podľa mojej mienky sa na takéto podujatia chodí viac kvôli pocitu radosti ako kvôli prestížnemu umiestneniu.

V poobedňajších hodinách účastníci položili veniec k Chalupkovmu pamätníku a otvorili výstavu zo života a diela Karola Kuzmányho.

Nuž a večer, keď v mestskom dome kultúry vyhlasovali komu bol udelený titul Laureát Chalupkovho Brezna každý tajne dúfal, že možno to bude práve on, komu sa dostane tejto cti. Keď vyhlásili moje meno, bol to pocit, aký sa opakuje len pri zvláštnych príležitostiach. Bola to zmes radosti, dojatia, šťastia, spokojnosti a ja hádam ani neviem, čoho všetkého spolu. Dopriala by som to zažiť naozaj každému.

Po všetkých nádherných ceremóniách a po odovzdaní mimoriadnych cien sa nám predstavilo Divadlo sveta v troch minútach so speváčkou Janou Orlickou a zabávačom Milanom Markovičom. Toto vystúpenie patrilo tiež k tým, ktoré ostávajú v pamäti vryté hlboko.

No, a čo dodať na záver? Nuž, hádam len toľko, že zábava, ktorá nasledovala až do bieleho rána bola super a že sama za seba môžem sľu- biť, že ak budem zdravá, na jubilej- ný 40. ročník CHB, ktorý bude na budúci rok, pôjdem určite. Už teraz sa teším.

Dáša Illyová

Obzretie sa za MDD 2006

Primátor mesta Ing. Pavol Čiernik odmeňuje najlepších.

Chlapci bojovali ako sa o medaily má...

...a dievčatá sa tiež nedali zahanbiť.

Pri príležitosti osláv MDD so Slovenskou sporiteľňou sa na ihrisku Mestského futbalového klubu Ilava a v športovom areáli TJ Sokol Ilava poriadali športové hry detí z Ilavy a blízkeho okolia. Ako hostia sa tohto hodnotného športového podujatia zúčastnili deti družobných škôl Všechovic a Opatovic. Vo futbale, plážovom volejbale, bežeckých disciplínach a výtvarnej činnosti súťažilo viac ako 500 detí. Vzhľadom na to, že v letnom dovolen- nom období sa veľa priestoru na zhodnotenie tohto nepočetného dovolen-ného športového podujatia nenašlo, prinášame foto s odstupom času.

Nie je hviezda ako hviezda

Utorok 24. október, tento zdan- livo všedný deň, bol pre väčšinu Ilav- vanov dňom, ktorý ostane ešte veľ- mi dlho v ich pamäti. Dňom, kto- rý sa postaral o ich pohodu, rad- osť, no najmä o kultúrne vyžitie. Väčšina z vás, ktorí teraz čítate tie- to riadky, vám je dôvod určite zná-

my. Tých, ktorí nepostrehli toto za- ujímavé podujatie, organizované domom kultúry, aspoň v skratke oboznámim s tým, o čo išli. Do nášho mesta totiž zavítala hviezda s veľkým „H“. Áno, myslím si, že toto oslovenie jej (lepšie povedané jemu) naozaj prináleží. Myslím, že nikto zo „staršej generácie“, by sa ani nesnažil vyvrátiť toto tvrdenie. Ja patrík k vekovej skupine, ktorá doma nepočúva zrovna country.. no zvedavosť je zvedavosť. A práve tá ma priviedla pozrieť sa na spevá- ka, ktorého meno sa zapísalo nielen do českej, ale i slovenskej hudobnej histórie. Na Honzu Nedvěda. Pre- kvapením pre mňa bola nielen roz- manitosť vekových kategórií, kto- rá sa pohybovala od 5 do 60 rokov a viac, ale aj elán a nasadenie tohto „staršieho pána“, s akým sa doslova rozdával na javisku. Nepôsobil aro-

gantne, namyslene, ani „nesmrdel nadmiernou sebadôverou“, ako by sa dalo od osobnosti tohto formá- tu očakávať. Práve naopak, vyža- rovala z neho radosť, priateľskosť, odviazanosť a spokojnosť z povola- nia, ktorým sa už „pár rôčkov“ žije. A to, že ho robí až nadmieru do- bre, pochopil vari každý divák... sta- čilo iba zavrieť oči a mali ste pocit, že tento známy hlas sprostredkúva rádio a nie „živý tvor“ iba pár me- trov od vás. Osobne si myslím, že práve tieto dôležité maličkosti a nie hviezdne maniere robia hviezdou hviezdou. Verím, že za pravdu mi dajú všetci zúčastnení, ktorí svoju

spokojnosť vyjadrili spontánnym spevom, buráčajúcim potleskom a taktiež obmedzeným počtom stoličiek, čo však vonkoncom ne- bolo spôsobené deficitom nábytku v kultúrnom dome. Pevne verím, že toto podujatie bolo nielen uspo- kojením občanov nášho mesta, za- dosťučinením usporiadateľov, ale aj prvým podnetom k organizovaniu ďalších a ďalších akcií tohto typu ... a mojim malým priáním je, aby svo- jím výberom „hviezd“ bol i prvým krokom k osloveniu našej mládeže, ktorá by takýmto spôsobom mohla mysluplnejšie využiť voľný čas.

- W-

Za odmenu medzinárodný turnaj.

Posledným stretnutím v Pruzine končili mladší žiaci MFK Ilava jesennú časť súťažného ročníka 2006-2007.

Po víťazstve 6 : 0 nad domá-

cimi rovesníkmi, budú zimovať v hornej polovici tabuľky. Vzhľadom na to, že ich súťaž netrvala ani celé dva mesiace, budú naši mladí futbalisti trénovať a hrať

prípravné stretnutia s družstvami blízkeho okolia. Vyvrcholením ich sezóny bude medzinárodný halový turnaj mladších žiakov v sobotu

2. decembra 2006. Je to už tretí ročník tohto turnaja a opäť ako i po minulé roky si záštitu nad týmto hodnotným športovým podujatím prevzal primátor mesta Ilava Ing. Pavol Čiernik.

Turnaja sa zúčastnia družstvá z Košec, Ladiec, Moravy a domáci futbalisti. Bude to odme-

na pre našich najmladších futbalistov,

ktorí pod vedením trénerov Michala Schillera a Michala Barkáča úspešne reprezentovali naše mesto v oblastnej súťaži.

Ako vyzerá konečná tabuľka po skončení jesennej časti súťažného ročníka 2006 - 2007?

1. Beluša	8	7	0	1	50:11	21
2. N. Dubnica	8	7	0	1	47:12	21
3. Brvnište	8	4	1	3	13:11	13
4. Ilava	8	4	0	4	23:19	12
5. L. Rovne	8	4	0	4	19:18	12
6. Ladce	8	3	0	5	16:19	9
7. Pružina	8	3	0	5	14:37	9
8. Podmanín	8	2	0	6	14:30	6
9. Košeca	8	1	1	6	6:45	4

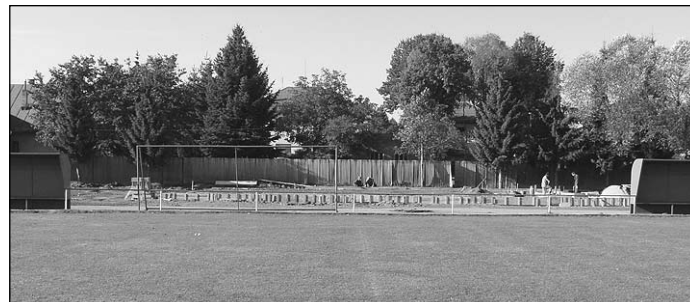
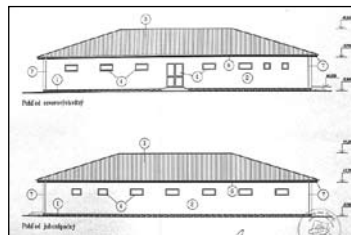
Sen sa stal skutočnosťou.

Už 20 rokov slúži futbalové ihrisko mladým obyvateľom nášho mesta na športové účely. Odohralo sa na ňom veľa prípravných, pohárových, turnajových,

medzinárodných a hlavne majstrovských futbalových stretnutí. Tieto hodnotné športové podujatia boli poriadané vždy s jedným nedostatkom, ktorým boli nevyhovujúce sociálne zariadenia a sprchy. Táto záležitosť, ohrozujúca existenciu ilavského futbalu, sa čiastočne podarila vyriešiť v roku 1998. V tomto období primátor mesta Ing. Pavol Čiernik a poslanci vtedajšieho mestského zastupiteľstva odsúhlasili finančné prostriedky na rekonštrukciu sprch. Sociálne zariadenia sa však pre nevyhovujúce priestory súčasných šatní nepodarilo zrealizovať. Ako jediné možné riešenie sa ukázala výstavba novej budovy, v ktorej by mali svoje miesto šatne, sprchy a sociálne zariadenia pre futbalistov, a taktiež športovú verejnosť, ktorá tieto športové podujatia navštevuje. Už vtedy sa primátor mesta Ing. Pavol Čiernik začal zaoberať touto myšlienkou, ktorá sa do tohto času nepodarila jeho predchodcom zrealizovať. Nasledoval rad jednání, výber miesta projektu a hlavne zabezpečenie finančných prostriedkov na tento objekt, o ktorom snívalo niekoľko futbalových generácií v našom meste.

Elektronický výber stavebnej firmy prideliť stavbu firme Investil, ktorej majiteľom je Ing. Pavel Žiaček a po podpísaní zmluvy medzi majiteľom a primátorom mesta Ing. Pavlom Čiernikom sa v poslednom septembrovom týždni začalo s úpravou terénu a výkopovými prácami. Toto dielo, slúžiace našim futbalistom, bude stáť Ilavu najmenej 4.6 milióna Sk. Ak sa nestanú nejaké nepredvídané skutočnosti, ktoré by negatívne zasiahli do výstavby tohto nesporne hodnotného športového objektu, tak ho sníži športovci začnú využívať začiatkom súťažného ročníka 2007 - 2008.

- om -

Futbalový super víkend

14. a 15. októbra 2006 bola Ilava bez futbalu, lebo všetky naše družstvá cestovali na ihriská súperov. I napriek tomu však získali plný počet bodov, to znamená štyri futbalové stretnutia, štyri víťazstvá. Hodnotu tohto úspe-

chu neznižuje ani skutočnosť, že mladší žiaci hrali v Ladcoch prípravné stretnutie, kde zvíťazili 3:2 a všetky tri góly zaznamenal Michal Babčan. Tri góly zaznamenal i Daniel Egly v stretnutí starších žiakov OFK Bošany - MFK Ilava.

Najvýraznejšie víťazstvo dosiahli dorastenci MFK Ilava v Radošovciach, kde nadelili domácim štyri góly a inkasovali iba jeden. Šťastnými strelcami boli Juraj Šupák, Robert Gašpárek a Braňo Sammek dvakrát zaťažil konto domáceho brankára. Nečakaným, ale o to vzácnejším, bolo víťazstvo mužov v Udiči, kde sa o góly postarali Pavol Pagáč a Ján Marienka. Keď inak vynikajúci brankár Ilavy Patrik Porubčan vyťahoval loptu zo svojej siete iba raz, bolo každému jasné, že tri body putujú do nášho mesta.

- om -

Centrum voľného času

v Ilave oznamuje deťom, že ešte majú možnosť prihlásiť sa do nasledovných krúžkov:

- nemecký jazyk • francúzsky jazyk • modelársky – papierové modely • tvoríme s fantáziou, drôtovanie, fitlopta, modelovanie z hliny.

V rámci krúžkov si môžete vyrobiť krásne vianočné darčeky pre seba aj svojich najbližších.

Miestny odbor Matice slovenskej v ILAVE, usporiada pri príležitosti výročia

DŇA BOJA ZA SLOBODU A DEMOKRACIU

17. novembra 2006 v Dome kultúry ILAVA

I. ročník stolnotenisovej súťaže

o cenu Matice slovenskej

Súťaž je vyhlásená výhradne pre neregistrovaných hráčov v týchto kategóriách:

MLÁDEŽ od 6 do 19 rokov
Dospelí od 20 do 60 rokov
nad 60 rokov.

Ďalšie ceny sú vypísané pre:

Najmladšieho a najstaršieho víťaza vo svojich kategóriách.

**ILAVSKÝ
MESAČNÍK**

Kultúrno-spoločenské noviny obyvateľov mesta Ilava. Vydáva Mestský úrad Ilava. Adresa redakcie: Dom kultúry Ilava, Ul. Farská. Tel.: 042 44 555 70-2. E-mail: domkultury@ilava.sk. Za obsah zodpovedá: kultúrna komisia pri MZ Ilava, Korektúra: Mgr. Magdaléna Kobzová. Tlač: ASSA, spol. s r.o. Púchov. Číslo povolenia: SK OMT - 16. Rozširuje DK Ilava. Náklad: 1 000 ks. Uverejnené príspevky sa nemusia zhodovať so stanoviskom redakcie. Vyhradujeme si právo na výber, krátenie a redakčnú úpravu príspevkov.